

UCHWAŁA NR 6068/22
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Z DNIA 2 LISTOPADA 2022 ROKU

W SPRAWIE:

przyjęcia Raportu z realizacji Regionalnego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w latach 2020 – 2021.

NA PODSTAWIE:

art. 14 ust. 1 pkt 4a w związku z art. 41 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa (tj. Dz.U. z 2022 r. poz. 2094), art.183 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 447), Uchwały XI/146/19 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 lipca 2019r. w sprawie przyjęcia do realizacji Regionalnego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej do 2025r., uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Raport z realizacji Regionalnego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w latach 2020 – 2021, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Dyrektorowi Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

ANDRZEJ BĘTKOWSKI
(dokument podpisano elektronicznie)

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

Załącznik do Uchwały Nr 6068/22
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 2 listopada 2022r.

Raport z realizacji Regionalnego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w latach 2020 - 2021

Kielce, 2022r.

Spis treści

I. Wstęp.....	3
II. Metodologia realizacji monitoringu Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej.....	4
III. Sytuacja społeczna, demograficzna i ekonomiczna mieszkańców województwa świętokrzyskiego.....	5
IV. Monitoring realizacji celów operacyjnych – wskaźniki.....	10
Cel operacyjny 1: Identyfikacja, monitoring obszarów problemowych oraz profilaktyka i wczesna interwencja w środowiskach ryzyka.....	10
Cel operacyjny II. Podnoszenie kompetencji rodzicielskich, wzmocnienie oraz promocja rodziny.....	11
Cel operacyjny III. Wsparcie i rozwój działań służb na rzecz rodziny zagrożonej wykluczeniem oraz wykluczonej	16
Cel operacyjny IV. Poprawa funkcjonowania systemu pieczy zastępczej	18
Cel operacyjny V. Promowanie idei adopcji oraz zapewnienie wychowywania w rodzinie adopcyjnej dzieciom zakwalifikowanym do przysposobienia	20
Cel operacyjny VI. Integracja i rozwój systemu doskonalenia zawodowego kadr wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	22
V. Rekomendacje	23
Spis map, tabel, wykresów	25

I. Wstęp

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na samorząd województwa obowiązek opracowywania programu dotyczącego wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, stanowiącego integralną część strategii rozwoju województwa.

Regionalny Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej do roku 2025 został przyjęty Uchwałą Nr XI/146/19 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 lipca 2019 r.

Raport z Regionalnego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej do roku 2025 zawiera zestawienie najważniejszych informacji dotyczących kondycji społecznej regionu; przedstawiono inicjatywy oraz przedsięwzięcia podjęte przez realizatorów w zakresie szeroko rozumianego wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Na obraz sytuacji rodziny w latach 2020 - 2021 oraz aktywności realizatorów w omawianym obszarze niebagatelny wpływ miało wystąpienie pandemii COVID-19. Stan pandemii w sposób szczególny wywarł wpływ na funkcjonowanie rodziny. Rozwój pandemii i spowodowane nią ograniczenia diametralnie wpłynęły na styl życia i funkcjonowanie rodzin determinując wystąpienie nowych zagrożeń i wyzwań, jakie stanęły przed służbami społecznymi.

II. Metodologia realizacji monitoringu Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej

Monitoring Programu opracowany został na podstawie:

- oceny poziomu realizacji wskaźników wskazanych dla poszczególnych działań przypisanych dla celów operacyjnych określonych w Programie,
- informacji sprawozdawczych i danych statystycznych.

Jako narzędzie badawcze zastosowano kwestionariusze ankiet opracowane na potrzeby monitoringu programu. Kwestionariusze ankiety zostały skonstruowane adekwatnie do rodzaju zadań realizowanych przez gminy i powiaty. Zostały wysłane do samorządów gminnych i powiatowych tj. realizatorów zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zapisów Programu. W procesie monitoringu uzyskano 100% zwrotu ankiet.

Funkcjonowanie systemu wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej w regionie zostało poddane analizie w oparciu o:

- materiał otrzymany z 14 powiatów i 102 gmin województwa świętokrzyskiego,
- dane oceny zasobów pomocy społecznej województwa świętokrzyskiego,
- dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Niniejszy raport obejmuje lata 2020 - 2021, będące pierwszymi pełnymi okresami realizacji Programu.

III. Sytuacja społeczna, demograficzna i ekonomiczna mieszkańców województwa świętokrzyskiego

Do najczęściej wymienianych uwarunkowań prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz czynników wpływających na przemianę jej struktury należą zjawiska społeczno-demograficzne, czynniki społeczno-ekonomiczne oraz uwarunkowania makrospołeczne (zewnętrzne). Do czynników społeczno-demograficznych należą m.in.: trendy związane z zakładaniem rodziny, liczba urodzeń, liczba zawartych małżeństw, separacji i rozwodów.

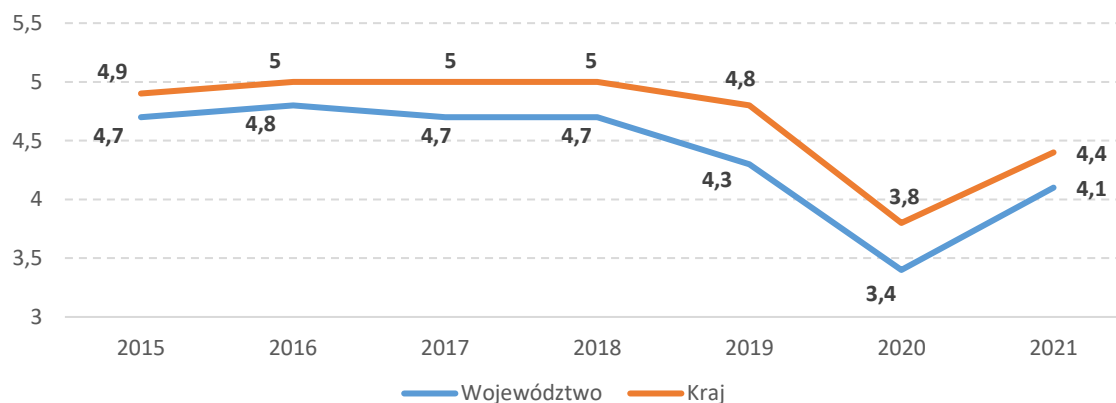
Województwo świętokrzyskie zamieszkuje ponad 1,2 mln osób, co stanowi 3,2% ogółu mieszkańców kraju. Najliczniejsze są miasto Kielce oraz powiat kielecki, które łącznie zamieszkuje blisko 33% ludności całego województwa. Najmniej zaludnionymi powiatami, są kazimierski i pińczowski odpowiednio 3,7% oraz 2,8% ludności regionu. Region charakteryzuje ujemny przyrost naturalny wynoszący minus 6,36 na 1000 mieszkańców.

Tabela 1. Liczba zawartych małżeństw, rozwodów oraz separacji w województwie świętokrzyskim.

	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba zawartych małżeństw	5 892	5 995	5 866	5 902	5 354	4 183	4 981
Liczba rozwodów	1 777	1 799	1 788	1 725	1 462	1 367	1 669
Liczba separacji	43	45	60	50	24	21	34

Źródło: Bank Danych Lokalnych – GUS.

W 2021 roku wzrosła liczba zawartych małżeństw. Orzeczonych zostało także więcej rozwodów i separacji. W województwie świętokrzyskim zawarto 4 981 związki małżeńskie, tj. o 798 więcej (19%) niż rok wcześniej. Rozwiodło się 1 669 par małżeńskich, czyli o 302 więcej (22%) niż w roku 2020. W miastach częstość rozwodów jest prawie półtorakrotnie wyższa niż na wsi.

Wykres 1. Wskaźnik zawartych małżeństw w kraju i województwie na 1000 mieszkańców.

Źródło: Bank Danych Lokalnych – GUS.

Wskaźnik małżeństw tj. liczba zawartych w danym roku małżeństw w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w wieku 15 lat i więcej w świętokrzyskim w roku 2021 wyniósł 4,1 i był niższy niż średnia w kraju (4,4). Na przestrzeni lat 2020 - 2021 wskaźnik w regionie uległ istotnemu wzrostowi (0,7).

Związek małżeński najczęściej zawierają osoby w przedziale wiekowym 25-29 lat. Natomiast zwiększa się udział kobiet i mężczyzn w kategorii wiekowej powyżej 30 lat zawierających związek małżeński. Na przestrzeni lat 2016-2018 w grupie wiekowej 30-39 lat wskaźnik wzrósł: w przypadku kobiet o 3,2%, zaś mężczyzn 3,8%.

Tabela 2. Odsetek kobiet i mężczyzn zawierających związek małżeński wg. wieku.

Wiek	Kobiety (%)				Mężczyźni (%)			
	2016 r.	2018 r.	2020 r.	2021 r.	2016 r.	2018 r.	2020 r.	2021 r.
do 19 r.ż.	2,07	1,32	1,04	0,85	0,29	0,22	0,19	0,12
20-24 lat	29,08	27,17	23,58	22,66	13,18	11,36	9,44	8,56
25-29 lat	44,27	43,92	43,76	45,34	45,76	45,72	43,05	43,2
30-39 lat	18,07	20,12	21,87	21,27	31,67	32,13	34,26	35,5
40-49 lat	3,53	4,46	6,10	5,82	5,18	6,40	7,59	6,77
pow. 50 r.ż.	2,97	3,02	3,65	4,04	3,92	4,17	5,46	5,82

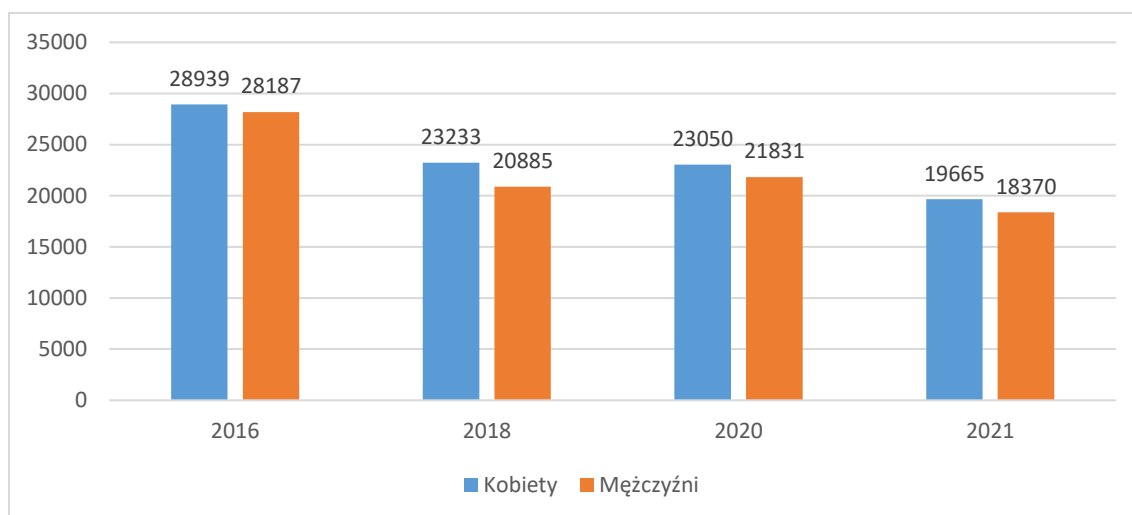
Źródło: Bank Danych Lokalnych – GUS.

W województwie świętokrzyskim podobnie jak w kraju systematycznie podnosi się wiek rodzenia dzieci przez kobiety. Na przestrzeni lat 2017-2021 w województwie świętokrzyskim o blisko 4% zmniejszył się odsetek kobiet w wieku do 24 roku życia decydujących się na urodzenie dziecka. Udział kobiet rodzących w wieku powyżej 35 roku życia wzrósł o 3,95%.

Tabela 3. Urodzenia żywe według grup wiekowych kobiet w kraju oraz województwie świętokrzyskim w roku 2017 i 2021.

Wiek	Kraj 2017 r. (%)	Świętokrzyskie 2017 r. (%)	Kraj 2021 r. (%)	Świętokrzyskie 2021 r. (%)
do 19 r.ż.	3,26	2,13	1,79	1,31
20 – 24 lat	15,46	14,66	11,48	11,53
25 - 29 lat	33,57	34,92	31,91	33,66
30 - 34 lat	32,26	32,52	33,89	32,29
35 - 39 lat	12,99	13,39	17,20	16,21
pow. 40 r.ż.	2,45	2,38	3,73	5,00

Źródło: Bank Danych Lokalnych – GUS.

Wykres 2. Liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn w województwie świętokrzyskim.

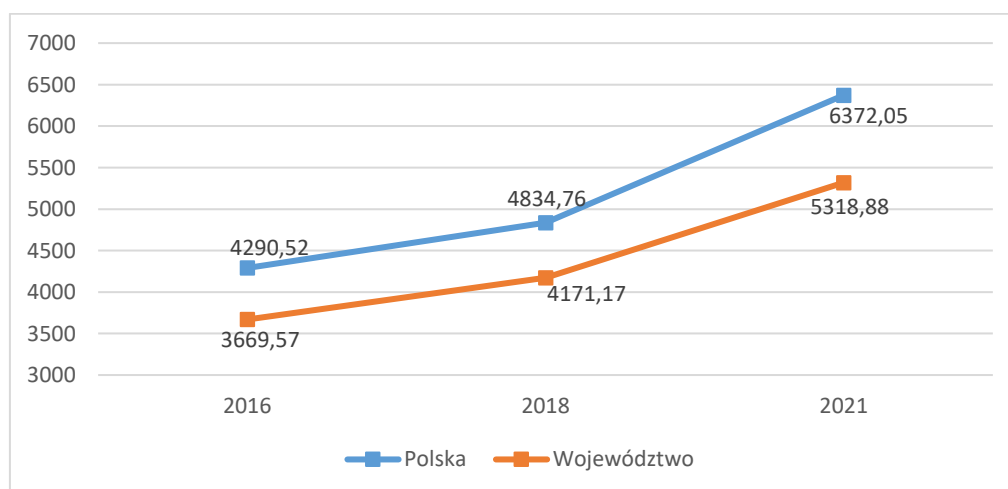
Źródło: Bank Danych Lokalnych – GUS.

Do najistotniejszych czynników społeczno-ekonomicznych determinujących funkcjonowanie rodzin należy m.in. poziom bezrobocia oraz poziom dochodów. Na koniec 2021 r. liczba osób bezrobotnych w regionie wyniosła 38 035.

Dane wskazują o nieznacznie rosnącym udziale kobiet wśród osób bezrobotnych – w roku 2016 wyniósł on 50,56%, w roku 2021 wzrósł do 51,7%.

Stopa bezrobocia na koniec 2021 roku ukształtowała się w województwie na poziomie 7,3%, a w kraju wyniosła 5,4%, co oznacza, że skali roku stopa bezrobocia zmniejszyła się w województwie o 1,2 p.p. (w kraju o 0,9 p.p.)

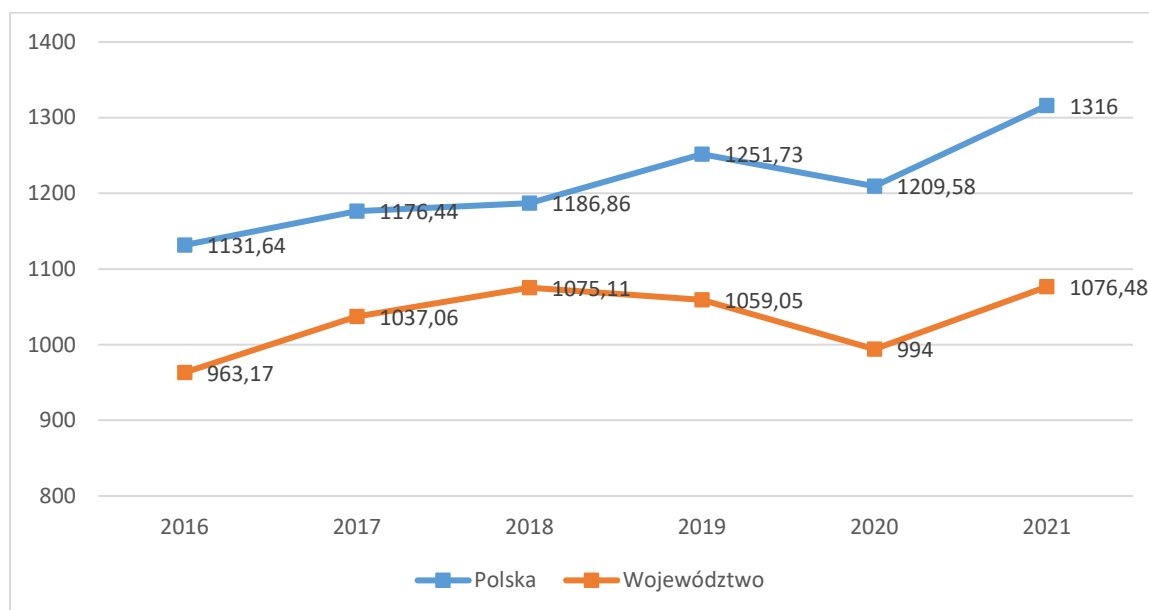
Przeciętne wynagrodzenie brutto w regionie pomimo tendencji wzrostowej jest jednym z niższych w kraju; w roku 2021 wyniosło 5 318,88 zł tj. mniej 1 053,17 zł od średniej krajowej.

Wykres 3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2016-2021.

Źródło: Bank Danych Lokalnych – GUS.

Niższe dochody miały odzwierciedlenie w wysokości przeciętnych miesięcznych wydatków na jedną osobę; w regionie świętokrzyskim były one niższe o 239,52 zł od średniej w kraju. W roku 2021 wyniosły 1 076,48 zł i były o 82,48 zł wyższe niż w roku 2020.

Wykres 4. Przeciętne miesięczne wydatki na jedną osobę w latach 2016-2021.

Źródło: Bank Danych Lokalnych – GUS.

Z badania GUS „Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych mieszkańców województwa świętokrzyskiego” wynika, że **23,8% respondentów oceniło sytuację materialną jako raczej dobrą, 18,5% jako dobrą, a zaledwie 0,7% jako złą.**

Do najważniejszych czynników zagrażających funkcjonowaniu rodziny należą uzależnienia, w tym od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych. Spożycie alkoholu w skali kraju rokrocznie wzrasta, dane wskazują, iż na przestrzeni ostatnich 20 lat spożycie alkoholu na jednego mieszkańca wzrosło o 3 litry (6,6l w roku 2001 r. do 9,7l w roku 2021 r.)¹.

Tabela 4. „Niebieska Karta” w Świętokrzyskiej Policji w latach 2017-2021².

Wyszczególnienie	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba formularzy wszczynających procedurę	2 958	2 860	3 475	3 398	3 102
Liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy w rodzinie w trakcie trwania procedury	642	649	712	664	534
Liczba wypełnionych „Niebieskich Kart” ogółem	3 600	3 509	4 187	4 062	3 636

Źródło: Komenda Wojewódzka Policji w Kielcach.

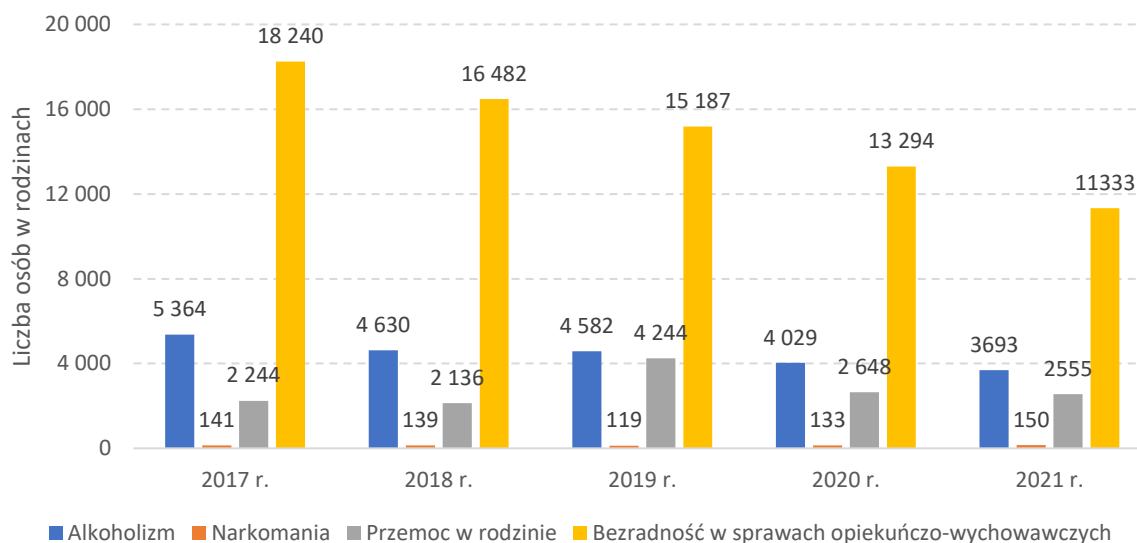
¹ <https://www.parpa.pl/index.php/badania-i-informacje-statystyczne/statystyki>

² <https://statystyka.policja.pl/download/1/379123/InformacjaRoczna2021rpdf.pdf>

W województwie świętokrzyskim w 2021 roku odnotowano zarówno spadek liczby formularzy wszczynających procedurę jak również spadek liczby formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy w rodzinie w trakcie trwania procedury. W 2021 roku liczba wypełnionych „Niebieskich Kart” ogółem w regionie była mniejsza o blisko 9% w odniesieniu do 2020 roku oraz blisko 11% w stosunku do roku 2019, w którym liczba zastosowania procedury „Niebieska Karta” była najwyższa w okresie analizy.

Na podstawie „Informacji dotyczącej realizacji przez Policję procedur „Niebieskie Karty” w 2021 r.” opracowanej przez Biuro Prewencji Komendy Głównej Policji wynika, że liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie będących pod wpływem alkoholu w latach 2020 i 2021 zmniejszyła się o 11,6% (z liczby 2 636 do 2 329).

Najczęstszą formą przestępstwa popełnianego przez osobę nietrzeźwą była przemoc domowa – znęcanie się nad rodziną, zauważalna jest mocna tendencja wzrostowa tego typu przestępstw: w 2020 roku - stwierdzono 335 przestępstw, zaś w roku 2021 - 476, co wskazuje na wzrost na poziomie 42%.

Wykres 5. Wybrane powody przyznania pomocy i wsparcia (liczba osób w rodzinach) w regionie.

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-03-R.

W roku 2021 w województwie świętokrzyskim korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu odnotowano 2 386 rodzin (3 693 osoby w rodzinach), bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – 3 675 rodzin (11 333 osoby w rodzinach), przemocy w rodzinie – 868 rodzin (2 555 osób w rodzinach), narkomanii – 101 rodzin (150 osoby w rodzinach). Analizując dane w szerszym horyzoncie czasowym widoczna jest korzystana tendencja zmniejszania liczby rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej; jedynie w z powodu narkomanii ten wskaźnik uległ wzrostowi.

IV. Monitoring realizacji celów operacyjnych – wskaźniki

Cel operacyjny 1:

Identyfikacja, monitoring obszarów problemowych oraz profilaktyka i wczesna interwencja w środowiskach ryzyka

Współczesna rodzina podlega znacznym przeobrażeniom w zakresie struktury, jak i podejmowanych przez jej członków ról i pełnionych funkcji. Kierunki dokonujących się przemian przebiegają nie tylko w sferze poglądów dotyczących znaczenia i charakteru związku małżeńskiego, ale dotyczą również struktury i funkcji rodziny. Bliższa analiza czynników zaburzających strukturę środowiska rodzinnego prowadzi do niepokojących prognoz, gdyż zawiera więcej elementów zagrożenia niż utrwalenia małżeństwa i rodziny. Na szczególną uwagę zasługują niekorzystne dla rodziny zjawiska demograficzne oraz trudna sytuacja budownictwa mieszkaniowego powodująca utrudnienia w życiu szczególnie młodych rodzin.

Współczesna cywilizacja oferuje konkurencyjny zestaw dóbr związanych z życiem rodzinnym, konkurencyjne cele w odniesieniu do tradycyjnego modelu życia rodzinnego. Powoduje to, że przyjmowane są nowe wzory życia rodzinnego, struktura współczesnej rodziny, organizacja życia i ról wewnątrzrodzinnych zostaje zachwiana, hierarchia autorytetu rodziców jest osłabiona.

W ramach Celu nr 1 realizowano szereg działań ukierunkowanych na jak najpełniejsze rozpoznanie sytuacji i obszarów problemowych oraz podejmowano działania zapobiegawcze.

Dążenie do osiągnięcia zakładanego celu przedstawiają następujące wskaźniki:

Tabela 5. Wskaźniki realizacji celu operacyjnego nr 1.

Nazwa wskaźnika	Realizator	Wartość wskaźnika		Trend
		2020r.	2021r.	
Liczba przeprowadzonych badań, analiz, diagnoz, ekspertyz.	Gmina	8	30	↑
	Powiat	21	8	↓
Liczba opracowanych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.	Gmina	83	86	↑
	Powiat	14	14	↔
Liczba kampanii /akcji informacyjnych/ warsztatów z zakresu profilaktyki i wczesnej interwencji.	Gmina	15	15	↔
	Powiat	33	10	↓
Liczba działających miejsc wsparcia i poradnictwa oraz pomocy psychologicznej dla rodzin.	Gmina	58	52	↓
	Powiat	12	12	↔
Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia.	Gmina	5 732	4 497	↓
	Powiat	1 899	1 487	↓

Liczba gmin, które opracowały standardy świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin z dziećmi.	Gmina	11	15	↑
Liczba zatrudnionych asystentów rodziny.	Gmina	131	135	↑
Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny.		1 318	1 256	↓
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny.		2 356	2 318	↓
Dominujący czas pracy asystenta z rodziną.		„powyżej 12 miesięcy”	„powyżej 12 miesięcy”	↔
Liczba szkoleń dla asystentów.	Gmina	42	67	↑
Liczba rodzin wspierających.	Gmina	2	0	↓
Liczba szkoleń dla rodzin wspierających.	Gmina	0	0	↔
Liczba gmin, które opracowały standardy pracy asystenta rodziny.	Gmina	26	29	↑
Liczba gmin, które współpracują z organizacjami pozarządowymi w obszarze wspierania rodziny.	Gmina	83	86	↑

Analiza wybranych wskaźników realizacji celu operacyjnego I: Identyfikacja, monitoring obszarów problemowych oraz profilaktyka i wczesna interwencja w środowiskach ryzyka

Dane wskazują, że 20 samorządów gminnych przeprowadziło 30 badań/diagnoz sytuacji rodzin w zakresie występujących zagrożeń i zjawisk problemowych, co stanowi o ponad trzykrotnym wzroście wskaźnika. W przypadku samorządów powiatowych: pięć powiatów przeprowadziło 8 badań/diagnoz sytuacji rodzin w zakresie występujących zagrożeń i zjawisk problemowych, co stanowi o 62% spadku w odniesieniu do 2020r. Wśród najpopularniejszych form diagnozowania było prowadzenie: badań- 49%, analiz- 26% oraz ekspertyz – 11%.

W województwie świętokrzyskim w roku 2021 wskaźnik realizowanych przez powiaty kampanii, akcji informacyjnych oraz warsztatów z zakresu profilaktyki i wczesnej interwencji w obszarach problemowych wyniósł 10 inicjatyw. Cztery powiaty: buski, kielecki, konecki oraz opatowski inicjowały działania w obszarach m.in.:

- warsztatów kompetencji i umiejętności wychowawczych rodziców i opiekunów,
- wsparcie pedagogiczne, terapeutyczne, logopedyczne rodziców,
- konsultacje z dietetykiem, warsztaty zdrowego odżywiania,
- zajęcia psychoedukacyjne dla uczniów,
- organizacji pikników integracyjnych,

W zakresie realizacji powyższego wskaźnika 15 gmin: Chęciny, Górnio, Imielno, Kielce, Nowiny, Opatowiec, Ostrowiec Świętokrzyski, Pierzchnica, Piekoszów, Staszów,

Secemin, Skarżysko Kamienna, Stąporków, Sędziszów, Zagnańsk przeprowadziło łącznie 15 inicjatyw dotyczących m.in.:

- przeciwdziałania nałogom: alkoholizmowi, narkomani, dopalaczom,
- wspierających zdrowy tryb życia oraz zdrowe odżywianie,
- prelekcji z zakresu przeciwdziałania przemocy i profilaktyki,
- finansowanie telefonu zaufania.

Asystent rodziny ma na celu pracę z rodziną z problemami wychowawczymi; realizowana przez niego pomoc polega na pracy codziennej, wsparciu w przezwyciężeniu trudności, w poprawie sytuacji życiowej, by w przyszłości rodzina samodzielnie pokonywała własne problemy. Liczba asystentów rodziny w województwie świętokrzyskim w 2021 roku wyniosła 135, o 4 asystentów więcej w stosunku do 2020 roku. Zatrudnianie asystenta rodziny nie jest zjawiskiem powszechnym w gminach regionu. Gminami, które wykazały się największą liczbą zatrudnionych asystentów były: miasto Kielce (9 asystentów), Skarżysko-Kamienna (5 asystentów), oraz Ostrowiec Świętokrzyski, Końskie, Daleszyce, Jędrzejów – po 4 asystentów. W 2021 roku zatrudnienia asystenta rodziny nie odnotowano w 8 gminach: Bałtów, Gnojno, Klimontów, Moskorzew, Iwaniska, Stopnica, Wojciechowice oraz Złota.

Ze względu na interdyscyplinarny charakter pracy asystentów rodziny koniecznym jest objęcie tej grupy pracowników wsparciem w formie szkoleń. W 2021 roku 34 gminy organizowały 67 szkoleń dla asystentów rodziny; łącznie w szkoleniach wzięło udział 71 asystentów. Największą aktywnością wykazały się gminy: Rytwiany – 6 szkoleń, Ostrowiec Świętokrzyskie – 5 szkoleń oraz Zagnańsk i Kunów po 4 szkolenia. Dane obejmujące lata 2020 – 2021 wskazują, na 12% wzrost liczby gmin organizujących szkolenia dla asystentów rodzin oraz 37% wzrost liczby szkoleń.

Oprócz instytucji asystenta rodziny ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej ustanowiła tzw. rodziny wspierające, które przy współpracy z asystentem rodziny stanowią formę pomocy dla rodzin przeżywających trudności w zakresie opieki i wychowania dzieci. W regionie w 2018 roku odnotowano funkcjonowanie 9 tego typu rodzin, przez kolejne lata liczba rodzin ulegała stopniowemu zmniejszeniu, aż do roku 2021 roku, w którym nie odnotowano rodzin wspierających w regionie.

Cel operacyjny II.

Podnoszenie kompetencji rodzicielskich, wzmocnienie oraz promocja rodziny

Wychowanie stanowi jedną z podstawowych funkcji rodziny, stanowi złożony, ciągły i długotrwały proces kształtujący postawy, system moralny, wskazujący dziecku drogi postępowania i zachowania. Postawy rodzicielskie wobec dzieci mogą stwarzać warunki do prawidłowego rozwoju lub wpływać ujemnie na kształtowanie się jego osobowości. Prawidłowe wychowanie zależy od tego jak rodzice ustosunkowują się do nowych funkcji, czyli jak rozumieją swoją rolę jako ojca i matki.

W ramach monitoringu realizacji w/w celu dokonano analizy wskaźników obejmujących działania nakierowane na m.in. podnoszenie kompetencji rodzicielskich, wzmocnienie rodziny, liczbę i zakres inicjatyw na rzecz promocji wizerunku rodziny oraz wartości rodzinnych i międzypokoleniowych, projektów edukacyjnych podnoszących umiejętności wychowawcze rodziców, projektów edukacyjnych przygotowujących do roli rodzica oraz podnoszących umiejętności wychowawcze rodziców.

Tabela 6. Wskaźniki realizacji celu operacyjnego nr 2.

Nazwa wskaźnika	Realizator	Wartość wskaźnika		Trend
		2020 r.	2021 r.	
Liczba szkoleń/kampanii społecznych/ konferencji/ festynów/ patronatów promujących pozytywny wizerunek rodziny w tym wielodzietnej oraz wartości rodzinne i międzypokoleniowe.	Gmina	65	46	↓
	Powiat	19	8	↓
Liczba akademii/szkół dla rodziców.	Gmina	6	7	↑
	Powiat	4	7	↑
Liczba uczestników akademii/szkół dla rodziców.	Gmina	117	114	↓
	Powiat	48	41	↓
Liczba projektów edukacyjnych podnoszących umiejętności wychowawcze rodziców.	Gmina	17	7	↓
	Powiat	9	9	↔
Liczba żłobków.	-	83	85	↑
Liczba miejsc w żłobkach.	-	2 824	3 707	↑
Liczba przedszkoli.	-	803	796	↓
Liczba miejsc w przedszkolach.	-	b.d.	b.d.	b.d.
Liczba szkoleń, wizyt studyjnych, podnoszących świadomość władz lokalnych w zakresie znaczenia rodziny.	-	0	0	↔

Analiza wybranych wskaźników realizacji celu operacyjnego II: Podnoszenie kompetencji rodzicielskich, wzmocnienie oraz promocja rodziny.

Aktywność gmin i powiatów wyrażona liczbą szkoleń, kampanii społecznych, konferencji, festynów oraz patronatów promujących pozytywny wizerunek rodziny w tym rodziny wielodzietnej oraz wartości rodzinne i międzypokoleniowe na przestrzeni lat 2020-2021 uległa zmniejszeniu odpowiednio o: 30% oraz 58%. Wśród 23 samorządów gminnych, które wykazały aktywność w tym obszarze do najpopularniejszych przedsięwzięć wymienianych przez respondentów należały: organizowanie konferencji, prelekcji, konsultacji i spotkań ze specjalistami, festynów rodzinnych, warsztatów, biegów międzypokoleniowych oraz kolportaż ulotek i plakatów. Najszerszym wachlarzem użytych form wykazywały się gminy: Busko Zdrój oraz Opatowiec.

Do inicjatyw realizowanych przez powiaty należały kolportaż ulotek, broszur, plakatów, utworzenie strony internetowej, Na uwagę zasługuje zwiększenie wykorzystania mediów społecznościowych będących najskuteczniejszym narzędziem przepływu informacji i dotarcia do jak najszerszego grona odbiorców; aktywnością wykazały się powiaty: kielecki, konecki, opatowski oraz staszowski.

Gminami organizującymi akademie/szkoły dla rodziców w roku 2021 były: Kielce, Opatów, Opatowiec, Pawłów, Sandomierz, Staszów, Stąporków. W stosunku do roku 2020 o jedną wzrosła liczba gmin organizujących tego typu wsparcie. Liczba uczestników pozostała na zbliżonym poziomie (117 osób w 2020 wobec 114 w roku 2021). Natomiast na poziomie powiatów: buski, konecki, kielecki, opatowski oraz starachowicki zorganizowały tego typu formy wsparcia; liczba uczestników zmniejszyła się z 48 w 2020 roku do 41 w roku 2021. Należy zauważyć, że powiat konecki wykazał się największą aktywnością prowadząc trzy akademie dla rodziców.

W województwie świętokrzyskim w ostatnich latach nastąpił wzrost liczby placówek opieki nad dziećmi do lat 3. Na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonowało 95 podmiotów świadczących opiekę nad dziećmi do lat 3 tj.: żłobki, oddziały żłobkowe, kluby dziecięce (publiczne i niepubliczne). Liczba tego typu placówek zwiększyła się o 13 placówek w odniesieniu do 2020 roku. Spośród wszystkich dzieci do lat 3 w województwie 11% z nich zostało objęte opieką żłobkową tj. o 3% mniej w odniesieniu do średniej krajowej (14%). Dane opracowania Głównego Urzędu Statystycznego pt. „Żłobki i kluby dziecięce w 2021 r.” wskazują, że w województwie świętokrzyskim wskaźnik liczby dzieci w placówkach opieki

nad dziećmi w wieku do lat 3 na 1 tys. dzieci w tym wieku w województwie świętokrzyskim wyniósł 108 i był jednym z najniższych w kraju.

Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole. Liczba placówek wychowania przedszkolnego w 2021r. wyniosła 796 i była mniejsza o 7 niż w roku 2020.

Liczba projektów edukacyjnych podnoszących umiejętności wychowawcze rodziców organizowanych przez samorządy gminne i powiatowe na przestrzeni analizowanego okresu zmalała z 26 w roku 2020 do 16 w roku 2021, pomimo tego liczba uczestników nie uległa istotnej zmianie: 569 w roku 2020 i 544 w 2021 roku. Gminami realizującymi projekty edukacyjne były: Bodzentyn, Bogoria, Chęciny, Końskie, Sędziszów, Skalbmierz oraz Skarżysko-Kamienna, natomiast powiatami: buski, kielecki, miasto Kielce, konecki, opatowski, pińczowski, sandomierski, starachowicki i włoszczowski.

Cel operacyjny III.

Wsparcie i rozwój działań służb na rzecz rodziny zagrożonej wykluczeniem oraz wykluczonej

Ze względu na złożoność i konsekwencje zjawiska wykluczenia, działania mające na celu pomoc osobom zagrożonym i wykluczonym społecznie prowadzone są wielotorowo, przy współpracy i zaangażowaniu wielu podmiotów i instytucji. W ramach powyższego celu operacyjnego dokonano analizy działań instytucji na rzecz rodzin zagrożonej wykluczeniem oraz wykluczonej.

Tabela 7. Wskaźniki realizacji celu operacyjnego nr 3.

Nazwa wskaźnika	Realizator	Wartość wskaźnika		Trend
		2020 r.	2021 r.	
Liczba zorganizowanych forów, spotkań, konferencji, seminariów poświęconych tematyce współpracy różnorodnych podmiotów zajmujących się sprawami rodziny i dzieci.	Gmina	2	18	↑
	Powiat	3	5	↑
Liczba zespołów interdyscyplinarnych na rzecz wypracowywania wspólnych standardów pracy na rzecz rodziny.	Gmina	19	23	↑
Liczba gmin, które wypracowały standardy pracy na rzecz rodziny.	Gmina	22	23	↑
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej.	Gmina	73 325	69 050	↓
Liczba samorządów przystępujących do Karty Dużej Rodziny.	Gmina	98	84	↓
Liczba samorządów, które przystąpiły do programów ogólnokrajowych.	Gmina	83	76	↓
Liczba mieszkań chronionych, treningowych, wspomaganych.	-	292	284	↓
Liczba mieszkań socjalnych.	-	2 647	2 321	↓
Liczba grup samopomocowych dla rodzin w kryzysie	Powiat	19	20	↑
Liczba projektów realizowanych ze środków UE	Powiat	15	18	↑

Analiza wybranych wskaźników realizacji celu operacyjnego III: Wsparcie i rozwój działań służb na rzecz rodziny zagrożonej wykluczeniem oraz wykluczonej.

Wskaźnikiem obrazującym sytuację społeczno – ekonomiczną świętokrzyskich rodzin jest liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Wskaźnik ten na przestrzeni analizowanego okresu uległ redukcji z 73 325 rodzin do 69 050, co jest tendencją niezwykle korzystną.

Wsparciem dla podmiotów realizujących zadania z zakresu ustawy Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej są organizowane fora, spotkania, konferencje i seminaria. W roku 2021 blisko pięciokrotnie wzrosła liczba tego typu inicjatyw, samorządy gminne przeprowadziły 18 inicjatyw, powiatowe 5. Tematyka spotkań, konferencji głównie dotyczyła: omówieniu zmian legislacyjnych w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, procedur Niebieskiej Karty, warsztatów umiejętności wychowawczych, wsparcia rodzin w zakresie wychodzenia z kryzysów psychicznych, przeciwdziałaniu uzależnieniom.

Na przestrzeni lat 2020 i 2021 o jedną, do 23 wzrosła liczba gmin, które wypracowały standardy pracy na rzecz rodziny. Do osiągnięcia tego celu przyczyniło się zwiększenie z 19 do 23 liczby gminnych zespołów interdyscyplinarnych na rzecz wypracowywania standardów pracy na rzecz rodziny.

Liczba samorządów gminnych, które przystąpiły do programu Karta Rodziny uległa zmniejszeniu. W 2020 roku 98 samorządów gminnych wobec 84 w roku 2021 uczestniczyło w programach, w tym udział w programach ogólnokrajowych również uległ zmniejszeniu – z 83 w roku 2020 do 76 w roku 2021.

Zadaniem gminy wynikającym z ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie kodeksu cywilnego jest tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych mieszkańców o niskich dochodach. Liczba mieszkań socjalnych, które gminy wynajmują, bądź mogą wynająć na podstawie umowy o najem lokalu socjalnego w 2021 roku, wynosiła 2 321. W stosunku do roku 2020 odnotowano spadek liczby mieszkań socjalnych o 12,3%.

Dane ankietowe wskazują także na zmniejszenie w województwie świętokrzyskim o 8 liczby mieszkań chronionych, treningowych, wspomaganych. Miasto Kielce oraz powiat kielecki są powiatami, w których ta forma wsparcia jest najlepiej rozwinięta, natomiast w powiatach: koneckim, pińczowskim, włoszczowskim tego typu mieszkania nie zostały utworzone.

Liczba grup samopomocowych utworzonych przez powiaty celem wsparcia rodzin znajdujących się w kryzysie na przestrzeni analizowanego okresu wzrosła o 1 i wyniosła 20. Tendencją wzrostową wykazał się wskaźnik dot. liczby projektów realizowanych przez samorządy powiatowe ze środków UE. Dane ankietowe wskazują, że w roku 2021 powiaty zrealizowały 18 projektów, tj. o 3 więcej niż w roku 2020. Kwota pozyskana na realizację projektów w roku 2021 wyniosła 14 926 614 zł i była o blisko 2,1 mln zł wyższa niż w roku 2020.

Cel operacyjny IV.

Poprawa funkcjonowania systemu pieczy zastępczej

W sytuacji gdy rodzina nie wywiązuje się wobec dziecka z pełnienia zadań opiekuńczych i wychowawczych, a udzielone jej wsparcie nie skutkuje poprawą sytuacji, wówczas może ono zostać umieszczone w pieczy zastępczej. Umieszczenie dziecka w instytucjonalnej, bądź rodzinnej formie pieczy zastępczej ma na celu tymczasowe zastąpienie rodziców w przypadku niemożności wypełniania przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Działania osób i instytucji systemu pieczy zastępczej skierowane są na zapewnieniu dziecku opieki i wychowania przez okres niezbędny dla poprawy sytuacji i stworzenia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny.

Tabela 8. Wskaźniki realizacji celu operacyjnego nr 4.

Nazwa wskaźnika	Realizator	Wartość wskaźnika		Trend
		2020r.	2021r.	
Liczba kampanii promujących rodzicielstwo zastępcze.	Powiat	15	16	↑
	Gmina	13	12	↓
Liczba kandydatów na rodziców zastępczych.	Powiat	74	121	↑
Liczba rodzin zastępczych w tym:	Powiat	995	984	↓
• rodziny spokrewnione,		683	687	↑
• rodziny niezawodowe,		281	272	↓
• rodziny zawodowe.		19	18	↓
Rodzinne Domy Dziecka	Powiat	12	12	↔
Nakłady finansowe na funkcjonowanie pieczy zastępczej (PLN)	Powiat	1 834 481 258	1 826 842 470	↓
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w tym::	Powiat	1 345	1 354	↑
• w rodzinach spokrewnionych,		883	898	↑
• w rodzinach niezawodowych,		362	355	↓
• w rodzinach zawodowych.		100	101	↑
Liczba dzieci w Rodzinnych Domach Dziecka	Powiat	82	74	↓
Liczba przeszkolonych kandydatów na rodziców zastępczych.	Powiat	49	121	↑
Liczba rodzin pomocowych.	Powiat	6	3	↓
Liczba koordynatorów pieczy zastępczej.	Powiat	57	69	↑
Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych.	Powiat	45	46	↑
Liczba dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.	Powiat	560	564	↑
Liczba miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.	Powiat	611	578	↓
Liczba dzieci powracających z instytucjonalnej do rodzinnej pieczy zastępczej.	Powiat	32	40	↑

Liczba pozyskanych / uczestniczących partnerów.	Powiat	23	25	↑
---	--------	----	----	---

Analiza wybranych wskaźników realizacji celu operacyjnego IV: Poprawa funkcjonowania systemu pieczy zastępczej.

Dane wskazują, że nieznacznie wzrosła aktywność powiatów w obszarze działań propagujących rodzicielstwo zastępcze – w roku 2021 powiaty przeprowadziły 16, wobec 15 w roku 2020 inicjatyw. Spośród samorządów powiatowych województwa świętokrzyskiego kampanii/inicjatyw promujących rodzicielstwo zastępcze nie podjęły jedynie cztery powiaty: kazimierski, skarżyski, starachowicki i włoszczowski. W przypadku samorządów gminnych widoczna jest mniejsza aktywność – w 2021 roku 9 gmin: Chęciny, Górnio, Łagów, Ostrowiec Świętokrzyski, Pierzchnica, Tarłów, Zagnańsk, Wilczyce zorganizowało łącznie 11 przedsięwzięć. Do najpopularniejszych inicjatyw gmin i powiatów należały: kolportaż ulotek i plakatów, organizacja pikników i festynów, artykuły prasowe oraz audycje w mediach (radio i telewizja), organizacja spotkań rodzin zastępczych z kandydatami.

Aktywność promocyjna znalazła odzwierciedlenie w większej liczbie kandydatów na rodziców zastępczych. W roku 2021 wskaźnik ten wyniósł 121, co stanowi wzrost na poziomie 63% w stosunku do roku 2020. Powiatami, które pozyskały największą liczbę kandydatów na rodziców zastępczych były: kielecki – 35, miasto Kielce – 25 oraz Starachowicki – 22. Tym samym wskaźnik dot. liczby przeszkolonych kandydatów na rodziców zastępczych uległ wzrostowi z 49 w 2020r. do 129 w roku 2021.

W 2021 roku liczba rodzin zastępczych w województwie wyniosła 984, jest mniejsza o 11 rodzin w porównaniu do roku 2020. Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem wynosiła 687, w stosunku do roku 2020 była większa o 5 rodzin. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach wyniosła 898. Liczba rodzin niezawodowych zmniejszyła się o 9 i wynosiła w 2021r. 272 rodziny, liczba umieszczonych w nich dzieci również zmalała i wyniosła 355. W rodzinach zastępczych zawodowych, których w 2021 r było 18 (w 2020r. -19) przebywało 101 dzieci (w 2020r. – 100). Liczba rodzinnych domów dziecka nie uległa zmianie na przestrzeni analizowanego okresu i wyniosła 12, zaś liczba dzieci nieznacznie wzrosła ze 100 do 101.

Powiatami, w których rodzinna piecza zastępcza jest najlepiej rozwinięta są: miasto Kielce (liczba rodzin zastępczych: 170), powiat ostrowiecki (liczba rodzin zastępczych 119), powiat kielecki (liczba rodzin zastępczych 118) oraz starachowicki (liczba rodzin zastępczych: 116).

W 2021 roku na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonowało 46 placówek opiekuńczo-wychowawczych, które oferowały łącznie 578 miejsc. Powiatem, w którym funkcjonowało najwięcej placówek był powiat jędrzejowski – z liczbą 7 placówek, natomiast na terenie powiatu pińczowskiego i włoszczowskiego placówki opiekuńczo – wychowawcze nie zostały utworzone.

W kontekście procesu deinstytucjonalizacji systemu pieczy zastępczej istotnym wskaźnikiem jest liczba dzieci powracających z instytucjonalnej do rodzinnej pieczy zastępczej. W omawianym okresie wskaźnik ten wzrósł z 32 do 40 dzieci.

Łącznie nakłady finansowe na funkcjonowanie pieczy zastępczej w roku 2021 wyniosły 1 826 842 470 zł i były niższe o 7,6 mln. zł niż w roku 2020.

Cel operacyjny V.

Promowanie idei adopcji oraz zapewnienie wychowywania w rodzinie adopcyjnej dzieciom zakwalifikowanym do przysposobienia

Jednym z zadań samorządu województwa wskazanych przez Ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest prowadzenie ośrodka adopcyjnego. Na terenie regionu świętokrzyskiego funkcjonuje jeden ośrodek – Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny działający jako oddział Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w strukturze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego.

Tabela 9. Wskaźniki realizacji celu operacyjnego nr 5.

Nazwa wskaźnika	Realizator	Wartość wskaźnika		Trend
		2020r.	2021r.	
Liczba przeprowadzonych inicjatyw upowszechniających, promujących informacje na temat adopcji dzieci pozbawionych opieki rodziców biologicznych.	Samorząd Województwa	6	6	↔
Liczba przysposobionych dzieci.	Samorząd Województwa	56	56	↔
Liczba dzieci zakwalifikowanych do adopcji.	Samorząd Województwa	38	54	↑
Liczba kandydatów na rodziców adopcyjnych zakwalifikowanych do szkolenia.	Samorząd Województwa	94	83	↓
Liczba przeszkolonych kandydatów na rodziców adopcyjnych.	Samorząd Województwa	29	36	↑

Analiza wybranych wskaźników realizacji celu operacyjnego V: Promowanie idei adopcji oraz zapewnienie wychowywania w rodzinie adopcyjnej dzieciom zakwalifikowanym do przysposobienia

Działania podejmowane dla osiągnięcia celu operacyjnego koncentrowały się przede wszystkim na:

- upowszechnianiu idei adopcji,
- promocji informacji na temat adopcji,
- popularyzacji wiedzy o obowiązujących procedurach adopcyjnych,
- szkoleniu kandydatów zdecydowanych na przysposobienie dzieci.

W roku 2021 w województwie świętokrzyskim zostało przysposobionych 56 dzieci w tym: 31 z rodzinnej pieczy zastępczej, 16 z rodzin biologicznych oraz 9 z pieczy instytucjonalnej. Na przestrzeni lat 2020 i 2021 wskaźnik ten utrzymał się na stałym poziomie. Wzrosła natomiast liczba dzieci zakwalifikowanych do adopcji oraz liczba przeszkolonych kandydatów na rodziców adopcyjnych – odpowiednio o 16 i 7. Zmniejszeniu uległ jedynie wskaźnik dotyczący liczby kandydatów na rodziców adopcyjnych zakwalifikowanych do szkolenia.

W ramach promowania idei adopcji podejmowano liczne działania m.in. rozpowszechniano wśród samorządów powiatowych i gminnych materiały promocyjne (ulotki, plakaty), wykonano kalendarze na 2022 r., które przekazano instytucjom wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, zorganizowano spotkania integracyjne dla rodzin adopcyjnych i ich dzieci. Ponadto przy udziale lokalnych mediów w ramach „Dni Otwartych Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego” prezentowano audycje na temat warunków stawianych osobom zainteresowanym podjęciem procedury przysposobienia dziecka.

Cel operacyjny VI.

Integracja i rozwój systemu doskonalenia zawodowego kadr wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Realizacja celu operacyjnego ma za zadanie zwiększenie profesjonalizmu zawodowego kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej wykonujących zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Proponowane działania przyczyniają się do zwiększenia świadczenia profesjonalnej, trafnej i skutecznej pracy w obszarze wsparcia rodziny i pieczy zastępczej.

Tabela 10. Wskaźniki realizacji celu operacyjnego nr 6.

Nazwa wskaźnika	Realizator	Wartość wskaźnika		Trend
		2020r.	2021r.	
Liczba powiatów prowadzących badania z zakresu potrzeb szkoleniowych kadr podmiotów realizujących działania w zakresie wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej.	Powiat	4	4	↔
Liczba przeprowadzonych szkoleń dla pracowników i wolontariuszy systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.	Powiat	4	6	↑
	Gmina	32	39	↑
Liczba pracowników i wolontariuszy systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, którzy skorzystali ze szkoleń, konsultacji i porad.	Powiat	23	41	↑
	Gmina	46	91	↑
Liczba przeprowadzonych spotkań superwizyjnych dla pracowników systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.	Powiat	2	13	↑
Liczba uczestników spotkań superwizyjnych dla pracowników systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.	Powiat	19	32	↑

Analiza wybranych wskaźników realizacji celu operacyjnego VI: Integracja i rozwój systemu doskonalenia zawodowego kadr wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Diagnoza potrzeb szkoleniowych pracowników jest jednym z zasadniczych elementów zarządzania zasobami ludzkimi i czynnikiem stymulującym rozwój i profesjonalizację nowoczesnych organizacji. Liczba powiatów prowadzących badania z zakresu potrzeb szkoleniowych kadr podmiotów wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej w omawianym okresie nie zmieniła się – wyniosła 4. Były to powiaty: kazimierski, kielecki, opatowski oraz miasto Kielce.

Liczba szkoleń jak i liczba pracowników i wolontariuszy systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej zarówno realizowanych przez powiaty jak i gminy wzrosła; powiaty w roku

2021 przeprowadziły 6 szkoleń dla 41 uczestników, gminy 39 szkoleń, w których udział wzięło 91 osób. Niestety, w powyższych szkoleniach nie brali udziału wolontariusze.

Dane ankietowe wskazują, że w 2020r. jedynie dwa powiaty: konecki i opatowski prowadziły superwizję w obszarze wspierania rodziny i pieczy zastępczej; powołano łącznie 5 grup, w których uczestniczyło 19 osób. W roku 2021 powiaty wykazały się większą aktywnością: 3 powiaty powołało 13 grup, w których uczestniczyło 32 osoby.

V. Wnioski i rekomendacje

Na podstawie przeprowadzonej analizy można sformułować następujące wnioski i rekomendacje, które posłużą rozwojowi lokalnej oraz regionalnej polityki rodzinnej w kierunku modelu zrównoważonego:

- Odnotowano wzrost liczby asystentów rodziny zatrudnionych przez samorządy gminne, jednocześnie spadła liczba rodzin objętych asystentura rodzinną.
- Odnotowano spadek liczby rodzin objętych pomocą społeczną.
- Wzrosła liczba kandydatów na rodziców zastępczych.
- Wzrosła liczba rodzin zastępczych spokrewnionych.
- Odnotowano wzrost liczby placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz dzieci w nich umieszczonych.
- Wzrosła liczba dzieci powracających z instytucjonalnej do rodzinnej pieczy zastępczej.
- Wzrosła liczba dzieci zakwalifikowanych do adopcji.
- Wzrosła liczba żłobków oraz miejsc w żłobkach.

Rekomendacje:

- Intensyfikacja działań mających na celu tworzenie warunków oraz promocję wartości naturalnej rodziny oraz pozytywnego wizerunku rodzin ze szczególnym uwzględnieniem rodzin wielodzietnych.
- Inicjowanie i wspieranie rozwój pracy środowiskowej przeznaczonej dla dzieci i młodzieży m.in. świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych, klubów, pracy podwórkowej i streetworkingu.

- ➔ Zwiększanie oferty pomocy specjalistycznej i rozszerzanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w tym zakresie.
- ➔ Rozwijanie i promowanie procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej.
- ➔ Rozwijanie i promowanie idee rodzicielstwa zastępczego i adopcji.
- ➔ Podnoszenie kompetencji asystentów rodzin, koordynatorów pieczy zastępczej i kadr systemu pieczy i systemu wsparcia rodziny.
- ➔ Rozwijanie współpracy jednostek administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Spis tabel i wykresów

Tabela 1. Liczba zawartych małżeństw, rozwodów oraz separacji w województwie świętokrzyskim.....	5
Tabela 2. Odsetek kobiet i mężczyzn zawierających związek małżeński wg. wieku.....	6
Tabela 3. Urodzenia żywe według grup wiekowych kobiet w kraju oraz województwie świętokrzyskim w roku 2017 i 2020.	6
Tabela 5. „Niebieska Karta” w Świętokrzyskiej Policji w latach 2017-2020.	8
Wykres 1. Wskaźnik zawartych małżeństw w kraju i województwie na 1000 mieszkańców.	5
Wykres 2. Liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn w województwie świętokrzyskim.....	7
Wykres 3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2016-2020.....	7
Wykres 4. Przeciętne miesięczne wydatki na jedną osobę w latach 2016-2020.	8
Wykres 5. Wybrane powody przyznania pomocy i wsparcia (liczba osób w rodzinach) w regionie.....	9